

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1976

BRNO 1978

i na kruhu vyráběné, rozptýlily intenzivní zemědělské práce na poměrně rozsáhlou plochu. Ojedinelý výskyt velkého struskovitého bloku z obsahu železářské pece doprovázely menší fragmenty téže hmoty v jeho širším okolí. Orientační magnetometrická měření, provedená V. Haškem z Geofyziky n.p. Brno, nedoložila v této části sídliště rozsáhlejší hutnickou výrobu.

Siedlung aus der jüngeren römischen Kaiserzeit in Pamětice /Bez. Blansko/. Im Rahmen der thematischen Terrainuntersuchung des Milieus der Eisenverhüttungsöfen in Sudice stellte man im Kataster der benachbarten Gemeinde Pamětice, auf den mässigen, südöstlichen Hängen der Flur "V dílech" eine Siedlung aus der jüngeren römischen Kaiserzeit fest. Das vereinzelte Vorkommen eines grossen Schlackenblockes aus dem Inhalt eines Verhüttungssofens begleiteten kleinere Fragmente derselben Masse in seiner Umgebung. Das magnetometrische Orientierungsvermessen, von V. Hašek aus dem VEB Geofyzika Brno durchgeführt, belegte in diesem Siedlungsteil keine umfangreichere Verhüttungsproduktion.

MLADOŘÍMSKÉ SÍDLIŠTĚ V OLOMOUCI - NEŘEDÍNĚ

/okr. Olomouc /

Josef Bláha, OSSPPOP Olomouc

V měsíci dubnu roku 1975 bylo na katastrálním území obce Neředína /nyní Olomouc / v trati "Dlouhé díly" /parc. č. 265/1 / zjištěno dosud neznámé mladořímské sídliště. Sběrem byl získán střepový materiál, ve kterém má značný podíl sedá, na kruhu vytáčená keramika. Ojedinelé zlomky pocházejí ze starší doby římské, okrajový střep pak náleží do laténského období.

Jungkaiserzeitliche Siedlung in Olomouc - Neředín /Bez. Olomouc /. Im Monat April des Jahres 1975 wurde auf dem Katastralgebiet Neředín /heute Olomouc /, in der Flur "Dlouhé díly" /Parz. Nr. 265/1 / eine bisher unbekannte jungkaiserzeitliche Siedlung festgestellt. Durch Terrainbegehung gewann man Scherbenmaterial, in dem einen beträchtlichen Anteil graue Drehscheibenkeramik hat. Vereinzelte Bruchstücke stammen aus der älteren Kaiserzeit, ein Randscherben gehört dann in den latènezeitlichen Abschnitt.

NÁLEZ POZDNĚ ŘÍMSKÉ NÁDOBY V BRNĚ - ŘEČKOVICÍCH

/okr. Brno-město /

Jindra Nekvasil, AÚ ČSAV Brno

/Obr. 32 /

Ve svahu terenního zářezu pro nově budovanou trasu silnice z Králova Pole do Řečkovic byly nalezeny střepy z části nádoby. Nálezové okolnosti zůstaly nejasné; střepy ležely na povrchu temné skvrny v hlíně a je možné, že sem byly přesunuty odjinud při úpravě povrchu svahu.

Fund eines spätkaiserzeitlichen Gefässes in Brno - Řečkovice /Bez. Brno-město /tätigte man auf dem Hang des Einschnittes für eine neue Strasse. Die Fundumstände blieben unklar und die Gefässcherben konnten an den Fundort sekundär gelangt sein.

HRNČÍŘSKÁ PEC Z MLADŠÍ DOBY ŘÍMSKÉ V HOLASOVICÍCH

/okr. Opava /

Vlasta Šikulová, Slezské muzeum Opava

V listopadu 1976 provádělo JZD Hraničář se sídlem v Loděnici technickou úpravu pozemku parc. č. 5/1 v jihovýchodním výběžku katastru obce Holasovic mezi silnicí č. 57 /Opava-Krnov a železniční

trati č. 31 /Opava-Olomouc /. Účelem úpravy bylo snížení okraje terénní vlny z důvodu snazšího obdělávání pozemku. Přitom byly porušeny buldozerem pozůstatky hrnčířské pece a předpeční jámy až po úroveň sesutých roštů. Díky včasnému hlášení a zastavení dalších prací jsem zde mohla provést v době od 4. listopadu do 12. prosince záchranný výzkum.

Topný prostor pece oválného půdorysu byl rozdělen podpěrným soklem, který sahal až do neporušeného tunelovitého kanálu, ústícího do předpeční jámy. Mezi zlomky roštů i pod nimi se zachovala torsa popraskaných nádob. Další střepový materiál byl v kanálu a v předpeční jámě. Mezi nádobami zhotovenými na kruhu jsou zastoupeny jednak žebřerkované nádoby z jemně plavené hlíny zdobené vleštovanými klikatkami, jednak nádoby s hrubým ostřivem, zdobené obvodovými žlábkami nebo rytými vlnicemi a rýhami.

V blízkosti prozkoumané plochy byly patrné ještě dva okruhy přepálené hlíny, jejichž ověření bude předmětem dalšího výzkumu. Protože naproti tomuto místu na protější straně silnice na katastru Neplachovic byla nalezena obdobná pec 1 /, je možno zde v mladší době římské předpokládat hrnčířskou kolonii.

P o z n á m k a :

1 V. Šikulová, Záchranné výzkumy na přestavbě státní silnice Opava-Krnov, Přehled výzkumů 1970, Brno 1971, 76, tab. 62.

Töpferofen aus der jüngeren römischen Kaiserzeit in H o l a s o v i c e / B e z . O p a v a /. Untersucht wurde ein Töpferofen, den man bis zum Niveau der eingestürzten Roste bei landwirtschaftlichen Terrainherrichtungen gestört hat. Grössere Menge an Torsen und Scherbenmaterial von Drehscheibenkeramik /Gefässe aus fein geschlemmtem Ton mit eingeglätteter Verzierung und Gefässe mit einer groben Quarzbeimengung, verziert mit Umfangsrillen und geritzten Ornamenten/.

PŘEDBĚŽNÁ ZPRÁVA O 23. SEZÓNĚ VÝZKUMU V MIKULČICÍCH

/okr. Hodonín /.

Zdeněk K l a n i c a , AÚ ČSAV Brno

Systematický výzkum rozsáhlého hradištního komplexu ze 6. až 10. století byl v roce 1976 rozčleněn do několika částí. V první řadě šlo o konečnou interpretaci plochy, odkryté v roce 1975 v trati Kostelec /I./, dále dokončení výzkumu na severním břehu říčního koryta v prostoru 1. a 2. kostela /II./ a záchranový výzkum pohřebiště v trati Žabník /III./ . Zároveň jsme překročili v rámci plánovaných úkolů k odkryvu části sídliště, které se na západní straně přimyká ke knížecímu hradu /IV./ a poprvé byla prosondována část knížecího hradu zvaná Dolní Valy /V./ . Na výzkumu se podíleli PhDr. Z. Klánica, CSc. /vedoucí výzkumu /, PhDr. A. Bartošková, PhDr. E. Bučková a technici O. Marek, R. Skopal a R. Rutar. Celkem byla prozkoumána plocha 1700 m².

- I. V roce 1976 byl dokončen výzkum zbytků dřevěné stavby a přilehlého pohřebiště v trati Kostelec, asi 300 m severovýchodně od základů dvouapsidové rotundy. Zbytky dřevěné stavby se rýsují v písčitém podloží jako hluboké žlábků. Na některých místech se v těchto žlábkách podařilo zachytit stopy po dřevěných kůlech, zasazených do písku asi 50 cm, těsně vedle sebe. Z kůlů se zachovaly obrysy zahrocené spodní části o průměru cca 15 cm. Stavba vymezená uvedeným způsobem měla šířku přibližně 11 m a délku asi 25 m. Žlábků jsou přesně respektovány nejstaršími kostrovými hroby, které obsahují typický inventář velkomoravský. Zároveň jsou na několika místech překryty mladším horizontem kostrových hrobů, které na tomto místě můžeme datovat do 11. a 12. století. Velmi zajímavá je skupina hrobů bojovníků se sekýrami /1370, 1371, 1372, 1390 /, které obklopovaly v lonském roce nalezený hrob bojovníka s mečem. V podložním písku byl zjištěn horizont neolitického osídlení a starší úštěpová industrie.
- II. V průběhu měsíce června byl dokončen výzkum kruhovitěho útvaru na severním břehu zaneseného říčního koryta, před 1. a 2. kostelem. Sondáž ve vrstvách, zasahujících pod horizont s kruhovitým tvarem znovu potvrdila poměrně pozdní /10. stol. / datování uvedeného útvaru, jehož interpretace bude záležitostí dalšího zpracování. Kromě vyspělé velkomoravské keramiky přinesla vrstva i celý tyglík vakovitěho tvaru, ve kterém se zachovaly zbytky zlata.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1976.

- Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor : Akademik Josef Poulík
Redaktoři : Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : doc. dr. B. Klíma, A. Životská
Na titulním listě : Bronzová přezka ze slovanského sídliště v Mutěnicích
Tisk : Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Guttwaldov, provoz 34 -
Kyjov
Evidenční číslo : ÚVTEI-73332
Vydáno jako rukopis - 450 kusů - neprodejné